

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Brzesku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Stanisław Kostrzewa
Protokolant:	Magdalena Baran

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2017 r. w Brzesku

na rozprawie

sprawy z wniosku B. P. (1)

z udziałem S. P. (1)

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczynie B. P. (1) i uczestnika S. P. (1) wchodzi:

- zabudowana nieruchomość stanowiąca działkę nr (...) o powierzchni 0,08 ha i działkę nr (...) o powierzchni 0,07 ha położone w Z. objęte KW nr (...) prowadzoną przez Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Brzesku,

- zabudowana działka nr (...) o powierzchni 1,76 ha położona w L. objęta KW nr (...) prowadzoną przez Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Brzesku;

II. ustalić, że udziały wnioskodawczynie B. P. (1) i uczestnika S. P. (1) w majątku wspólnym są równe i wynoszą po 1/2;

III. oddalić wniosek wnioskodawczynie B. P. (1) o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym;

IV. dokonać podziału majątku wspólnego wnioskodawczynie B. P. (1) i uczestnika S. P. (1) w ten sposób, że;

- na wyłączną własność wnioskodawczynie B. P. (1) c. M. i

W. przyznać zabudowaną nieruchomość stanowiącą działkę nr

(...) o powierzchni 0,08 ha i działkę nr (...) o powierzchni 0,07 ha

położone w Z. objęte KW nr (...) prowadzoną przez

Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Brzesku,

- na wyłączną własność uczestnika S. P. (1) s. J. i G.

przysądzić zabudowaną działkę nr (...) o powierzchni 1,76 ha położoną w

L. objętą KW nr (...) prowadzoną przez Wydział

Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Brzesku,

V. zasądzić od wnioskodawczyni B. P. (1) na rzecz uczestnika S. P. (1) kwotę 45 438,50 zł (czterdzieści pięć tysięcy czterysta trzydzieści osiem złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem spłaty jego udziału w majątku wspólnym płatną w 4 (czterech) ratach w kwocie 11 359 zł (jedenaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt dziewięć złotych) pierwsza rata płatna w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, druga rata w kwocie 11 359 zł (jedenaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt dziewięć złotych) płatna w terminie 12 miesięcy od terminu płatności pierwszej raty, trzecia rata w kwocie 11 359 zł (jedenaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt dziewięć złotych) płatna w terminie 24 miesięcy od terminu płatności pierwszej raty, czwarta rata w kwocie 11 361,50 zł (jedenaście tysięcy trzysta sześćdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt groszy) płatna w terminie 36 miesięcy od terminu płatności pierwszej raty z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

VI. nakazać pobrać od wnioskodawczyni B. P. (1) kwotę 214,50 zł (dwieście czternaście złotych pięćdziesiąt groszy) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Brzesku tytułem brakującej części wynagrodzenia biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości w niniejszej sprawie, a od uczestnika S. P. (1) nakazać pobrać kwotę 485,80 zł (czterysta osiemdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt groszy) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Brzesku tytułem brakującej części wynagrodzenia biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości w niniejszej sprawie oraz wydatków na koszty zwrotu podróży świadka w niniejszej sprawie;

VII. wartość przedmiotu postępowania ustalić na kwotę 318 731 zł (trzysta osiemnaście tysięcy siedemset trzydzieści jeden złotych);

VIII. orzec, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie i oddalić wnioski wnioskodawczyni i wniosek uczestnika o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Sędzia

SR Stanisław Kostrzewa

Sygn. akt I Ns 626/14

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 12 czerwca 2017 r.

Wnioskodawczyni B. P. (1) złożyła wniosek o podział majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika S. P. (1). Nadto wniosła o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni podała, że małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 15 grudnia 1999 r. sygn. akt I C 2/99 zmienionym wyrokiem Sadu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17.03.2000 r. sygn. akt I ACa 184/00. W trakcie małżeństwa strony pozostawały w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej. Wnioskodawczyni podała, że w okresie małżeństwa strony nabyły następujące nieruchomości:

- nieruchomość położoną w Z. przy ul. (...), składającą się z działek gruntowych nr (...) o łącznej powierzchni 0,15 ha zabudowanych budynkiem mieszkalnym objęta KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Brzesku,

- nieruchomość położoną w L. nr 30 obejmującą gospodarstwo rolne o powierzchni 1,76 ha (działka nr (...)) wraz z domem mieszkalnym objęta KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Brzesku.

W związku w powyższym wnioskodawczyni wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi opisane nieruchomości. Nadto wnioskodawczyni wniosła o przyznanie nieruchomości położonej w Z. na wyłączną własność wnioskodawczyni, a nieruchomość położoną w L. na wyłączną własność uczestnika. Na rozprawie w dniu 29.03.2017r. wnioskodawczyni sprecyzowała żądanie w tym zakresie i wniosła w razie zasądzenia spłat na rzecz uczestnika o rozłożenie ich na raty na okres co najmniej 5 lat.

Wnioskodawczyni podała, że w latach 1986-1995 strony wraz z małoletnimi dziećmi zamieszkiwały w L. pod nr 30. Oprócz gruntów rolnych na działce siedliskowej znajdował się również budynek mieszkalny, zabudowania gospodarcze tj. murowana obora i stodoła oraz dwie szklarnie z infrastrukturą i niewielki staw rybny. W 1990 r. strony nabyły nieruchomość w Z. składającą się z działek nr (...) o łącznej powierzchni 0,15 ha na których wzniesiony został do 1995 r. budynek mieszkalny, murowany o powierzchni użytkowej 100 m². Wnioskodawczyni podała, że w 1986 r. otrzymała od swojej matki W. W. (2) kwotę 5000 USD tytułem darowizny i kwota ta została przeznaczona na zakup materiałów budowlanych na budowę nowego domu w Z.. Wnioskodawczyni podkreśliła, że była to darowizna wyłącznie na jej rzecz a więc stanowiła majątek odrębny. W związku z powyższym wnioskodawczyni domagała się uwzględnienia wartości nakładu na nieruchomość wspólną z jej majątku odrębnego i uwzględnienia tego przy ustaleniu wartości nieruchomości. Dalej wnioskodawczyni podniosła, że nieruchomość w L. do daty rozwodu była utrzymywana w należytym stanie i użytkowana rolniczo. Po rozwodzie strony dokonały faktycznego, nieformalnego podziału majątku, wnioskodawczyni wraz z dziećmi pozostała w Z., a uczestnik wyprowadził się do L.. Podała, że od tamtego czasu nie korzystała z nieruchomości w L., która obecnie jest bardzo zaniedbana, nie widać szklarni i zabudowań gospodarczych. Pogorszenie stanu nieruchomości po ustaniu wspólności majątkowej nastąpiło z przyczyn leżących wyłącznie po stronie uczestnika. Z kolei na nieruchomości w Z. po dacie ustania wspólności majątkowej wnioskodawczyni oraz jej córka E. L. wraz z mężem ponieśli znaczące nakłady podnoszące jej wartość rynkową.

Wnioskodawczyni podała, że uczestnik pomimo prowadzenia działalności gospodarczej uzyskiwał stosunkowo niskie dochody, których ponadto, zwłaszcza w ostatnich latach trwania związku nie obracał na zaspokajanie potrzeb rodziny. Uczestnik w związku z prowadzoną działalnością obciążył majątek wspólny- nieruchomość w L. hipoteką umowną, kaucyjną na rzecz kontrahenta, która nie została wykreślona. Uczestnik przestał łożyć na utrzymanie domu i dzieci przez co wnioskodawczyni dochodziła alimentów na ich rzecz jeszcze przed rozwodem.

W związku z powyższym wnioskodawczyni wniosła o ustalenie nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym poprzez przyjęcie, że udział wnioskodawczyni wynosi 65%, a udział uczestnika wynosi 35%.

Wnioskodawczyni dodała, że zwróciła się do uczestnika o dokonanie podziału majątku wspólnego w drodze umowy, jednak bez rezultatu.

Uczestnik S. P. (1) w odpowiedzi na wniosek wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi jedynie nieruchomość położona w Z. przy ul. (...), składająca się z działek gruntowych nr (...) o łącznej powierzchni 0,15 ha zabudowanych budynkiem mieszkalnym objętych KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Brzesku. Dalej uczestnik wniósł o przyznanie opisanej nieruchomości położonej w Z. na wyłączną własność wnioskodawczyni i zasądzenie spłaty odpowiadającej połowie wartości nieruchomości na rzecz uczestnika.

Uczestnik S. P. (1) wniósł nadto o oddalenie wniosku o ustalenie nierównych udziałów. W dalszej kolejności uczestnik wniósł o ustalenie, iż umowa sprzedaży nieruchomości położonej w L. zawarta przez uczestnika z M. K. jest umową pozorną, a więc umową nieważną.

W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek uczestnik podniósł, że nieruchomość położona w L. objęta KW nr (...) wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni została przekazana uczestnikowi umową darowizny od matki uczestnika w zamian za dożywotnią opiekę. Uczestnik, chcąc spełnić prośbę wnioskodawczyni, która w latach 80 - tych chciała zrealizować książeczkę mieszkaniową i zakupić mieszkanie zawarł pozorną umowę sprzedaży nieruchomości w L., ze swoim bratankiem M. K.. Faktycznie strony nie miały zamiaru przenosić własności nieruchomości, cały czas też zamieszkiwały w L.. Gdy okazało się że wnioskodawczyni nie zakupiła mieszkania uczestnik zawarł kolejną umowę

sprzedaży z dnia 12 lutego 1991 r. rep. A 923/91, której stroną była jednak również wnioskodawczyni. Mając na uwadze fakt pozorności pierwotnej umowy przeniesienia własności nieruchomości, również i późniejsza umowa sprzedaży nie mogła odnieść prawnego skutku.

W odniesieniu do żądania wnioskodawczyni ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym uczestnik podkreślił, że ustalenie nierównych udziałów może mieć zastosowanie tylko w przypadkach gdy małżonek przeciwko któremu skierowane jest takie żądanie w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania majątku wspólnego stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych. Podał, że majątek podlegający podziałowi powstał praktycznie wyłącznie osobistym jego staraniem. Wnioskodawczyni nie przyczyniła się natomiast w stopniu wyższym do powstania majątku wspólnego.

W odniesieniu do wniosku wnioskodawczyni o rozłożenie na raty ewentualnych spłat na rzecz uczestnika uczestnik na rozprawie w dniu 29.03.2017 r. (k. 310 akt sprawy) podał, że spłata powinna być jak nie jednorazowa to rozłożona na co najwyżej dwie raty.

Odnosząc się do wniosku uczestnika wnioskodawczyni w piśmie procesowym z dnia 07.04.2015 r. (k. 75 akt sprawy) sprzeciwiła się wyłączeniu z objętego wnioskiem majątku dorobkowego nieruchomości w L. podając, że uczestnik nie przedstawił dowodów na pozorność zbycia i nabycia przedmiotowej nieruchomości, a nawet teoretyczna pozorność sprzedaży i ponownego zakupu nieruchomości nie rzutowałyby na okoliczność, że wchodzi ona do majątku dorobkowego. Już w dacie sprzedaży na rzecz M. K. nieruchomość wchodziła w skład majątku wspólnego czego dowód stanowi fakt zawarcia umowy sprzedaży w 1989 r. przez oboje ówczesnych małżonków P..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. P. (1) i S. P. (1) zawarli związek małżeński dnia 22.08. 1981 r. Z tego związku strony mają dwójkę dzieci, córkę E. L. ur. (...) i syna M. P. (1) ur. (...)

W trakcie małżeństwa strony pozostawały w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej.

Dowód:

- odpis wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 15.12.1999 r. sygn. I C 2/99 k. 8;

- zeznania wnioskodawczyni B. P. k. 139-142, 306;

- zeznania uczestnika S. P. k. 143-145, 309 - 310.

Po zawarciu małżeństwa strony zamieszkiwały wspólnie w domu rodzinnym wnioskodawczyni w J. pod nr 17 własności matki wnioskodawczyni - W. W. (2), która w tym okresie przebywała w Stanach Zjednoczonych. Po powrocie W. W. (2) do kraju w roku 1986 strony przeprowadziły się do domu rodzinnego uczestnika w L. pod nr 30 położonego na działce nr (...).

Dowód:

- zeznania wnioskodawczyni B. P. k. 139-142, 306;

- zeznania uczestnika S. P. k. 143-145, 309 - 310;

- zeznania świadka A. K. k. 129-130;

- zeznania świadka D. C. (1) k. 138-139.

Matka uczestnika - G. P. była na podstawie Aktu Własności Ziemi (...) z dnia 20.06.1979 r. właścicielką gospodarstwa rolnego składającego się z działek ewidencyjnych nr (...) w L..

Własność tego gospodarstwa rolnego, a w tym działki ewidencyjnej nr (...) położonej w L. uczestnik S. P. (1) nabył nieodpłatnie od swojej matki G. P. w dniu 18 maja 1984 r. (...) na podstawie umowy przekazania gospodarstwa rolnego. W powyższej umowie przekazania gospodarstwa rolnego (...) ustanowił nieodpłatnie na nabytej nieruchomości na rzecz swojej matki G. P. dożywotnią służebność osobistą polegającą na prawie korzystania z jednego pokoju we wschodniej części budynku położonego na działce nr (...) oraz bezpłatne dożywotnie prawo użytkowania 3000 m² południowej części działki nr (...). Umowa przekazania gospodarstwa rolnego została zawarta w trybie ustawy z dnia 14.12.1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin. Dom w L. położony na działce nr (...) (wybudowany w latach 50-tych XX wieku) w chwili wprowadzenia się tam stron stanowił drewniany budynek mieszkalny jednorodzinny, wolnostojący, jednokondygnacyjny, niepodpiwniczony, składający się z dwóch pokoi i kuchni, z pomieszczeniami przejściowymi o pow. użytkowej 60 m². Dom ten wymagał remontu i strony wykonały malowanie desek z zewnątrz budynku, malowanie okien, malowanie ścian wewnętrznych, w kuchni położono boazerię. Nadto strony zakupiły meble do kuchni i do pokoju.

Dodatkowo części składowe działki nr (...) stanowiły w tamtym czasie stajnia i stodoła murowane, kryte dachówką.

Dowód:

- **zeznania wnioskodawczyni B. P. k. 139-142, 306;**
- **zalegające w aktach i dokumentach KW nr (...) prowadzonej przez Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Brzesku Akt Własności Ziemi z dnia 20.06.1979r. nr (...),**
- **wypis aktu notarialnego przekazania gospodarstwa rolnego (...) z dnia 18.05.1984 r. k. 90-91;**
- **wyrys mapy ewidencyjnej z dnia 05.11.1987r. k. 28;**
- **wydruk z KW nr (...) Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Brzesku k. 13- 18;**
- **wypis z rejestru gruntów z dnia 19.08.2014 r. k. 11.**
- **opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa i szacowania nieruchomości mgr inż. U. C. z dnia 25.06.2016 r. z załącznikami i opinie uzupełniające z dnia 01.09.2016 r. oraz z dnia 20.12.2016 r. – k.163-219, 250-261, 280-288.**

W trakcie trwania związku małżeńskiego S. P. (1) i B. P. (1) nabyli od J. K. (1) i A. K. na podstawie umowy sprzedaży z dnia 14.10.1986r. (...) własność działki ewidencyjnej nr (...) w L. objętej KW nr (...), niezabudowanej stanowiącej łąkę. Na zakup tej nieruchomości kupujący zaciągnęli wspólnie kredyt inwestycyjny w B. S. w Z. w wysokości 200 000 zł. Jednocześnie w § tego 6 aktu notarialnego S. i B. małżonkowie P. oświadczyli, że nabyta nieruchomość wejdzie w skład posiadanego już przez nich gospodarstwa rolnego obszaru 3,90 ha nabytego umową przekazania gospodarstwa rolnego (...). A. nr (...).

Dowód:

- **wypis aktu notarialnego umowy sprzedaży z dnia 14.10.1986r. rep A nr 2708/86 k. 123 -126;**
- **zeznania wnioskodawczyni B. P. k. 139-142, 306.**

B. P. (1) i S. P. (1) w dniu 17 lipca 1989 r. sprzedali M. K. swoją nieruchomość objętą KW nr (...) składającą się z działek ewidencyjnych nr (...) położonych w L. oraz nieruchomość objętą KW nr (...) składającą się z działki ewidencyjnej nr (...) położonej w L..

W dniu 12.02.1991 r. (...) na podstawie umowy sprzedaży S. P. (1) nabył na powrót od M. K. własność działki ewidencyjnej nr (...) w L.. S. P. (1) oświadczył, że nabycie następuje z majątku dorobkowego z żoną B. P. (1)

Dowód:

- **wypis aktu notarialnego umowy sprzedaży z dnia 17.07.1989 r. rep. (...) k. 25-27;**

- **wydruk z KW nr (...) k. 13- 18;**

- **zalegająca w aktach i dokumentach KW nr (...) prowadzonej przez Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Brzesku umowa sprzedaży z dnia 12.02.1991r. rep.(...)**

Na działce w L. S. P. (1) i B. P. (1) po przeprowadzeniu się tam w 1990 r. postawili dwa namioty foliowe, w których były uprawiane pomidory i ogórki, w L. również uprawiano pietruszkę, marchewkę, czosnek. Namioty były ogrzewane piecem miałowym, a do uprawy warzyw służył uczestnikowi ciągnik. Uczestnik postawił na tej działce też tzw. rozmnażalnię, służącą do rozsadu roślin hodowlanych w szklarniach. Plony z upraw były przeznaczone głównie na sprzedaż, uczestnik S. P. (1) woził i sprzedawał je na giełdzie w K.. Część zbiorów była także przeznaczona na potrzeby rodziny. W pracy przy uprawie warzyw pomagała matka uczestnika G. P.. Gdy działalność gospodarcza uczestnika zaczęła przynosić dochody - jeszcze przed 1997 r. uprawy i szklarnie zostały zlikwidowane, a wszystkie metalowe części ze szklarni sprzedane.

Pod sam koniec lat 80-tych ubiegłego wieku na działce w L., w jej zachodniej części wykopany został staw, w którym uczestnik przez jeden rok hodował karpie na sprzedaż. Z uwagi na niewłaściwe dostosowanie warunków stawu do tego rodzaju hodowli, została ona zlikwidowana.

Dowód:

- **zeznania świadka M. K. k. 79- 80;**

- **zeznania świadka B. F. k. 96-97;**

- **zeznania świadka Z. W. k. 97- 98**

- **zeznania świadka M. P. (1) k. 98-99;**

- **zeznania świadka A. K. k. 129-130;**

- **zeznania świadka J. C. k. 132-133;**

- **zeznania świadka D. C. (1) k. 138-139;**

- **zeznania wnioskodawczyni B. P. k. 139 – 142, 306;**

- **zeznania uczestnika S. P. k. 143 – 145, 309 - 310;**

- **zdjęcia lotnicze k. 221;**

- **zaświadczenie Urzędu Gminy w Z. z dnia 06.02.1998r. nr (...) k. 29.**

Od 1993 r. w dziale IV KW nr (...) obejmującym działkę nr (...) położoną w L. wpisana jest hipoteka umowna kaucyjną w kwocie 30 000 zł na rzecz Przedsiębiorstwa (...) w T.. (...) S.A. jest następcą prawnym Przedsiębiorstwa (...) w T.. Zadłużenie zostało spłacone i aktualnie spółka (...) S.A. nie posiada wymagalnych wierzytelności wobec firmy (...). Hipoteka nie została jednak wykreślona.

Dowód:

- **wydruk z KW nr (...) k. 13- 18;**

- pismo (...) S.A. z dnia 04.05.2017r. k. 315;

- oświadczenie M. K. z dnia 10.05.2017r. k. 317.

Na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej B. P. (1) i S. P. (1) tj. 17.03.2000 r. części składowe działki nr (...) o pow. 1,7600 ha stanowiły: budynek mieszkalny pod adresem (...), stajnia i stodoła murowana, kryte dachówką, ogrodzenie, kotłownia, rozmnażalnia, nasadzenia w postaci drzew i krzewów oraz staw.

Wejście do budynku mieszkalnego prowadzi poprzez ganek, po przejściu z ganku znajduje się duże pomieszczenie gospodarcze przez które prowadzi przejście do przedpokoju. Z przedpokoju dostępne są wejścia do kuchni, łazienki i pokoju, wejście do drugiego pokoju odbywa się przez kuchnię.

Budynek gospodarczy położony na działce nr (...) pełniący funkcję stajni i stodoły połączonych ze sobą to budynek wolnostojący, jednokondygnacyjny, niepodpiwniczony wybudowany ok. 1950 r. Część gdzie znajdowała się stajnia wykonana jest z pustaków betonowych, część gdzie znajdowała się stodoła wykonana z drewna w połączeniu z pustakami, całość pokryta jest dachówką betonową. Do budynku doprowadzone były energia elektryczna oraz woda ze studni.

Ogrodzenie obejmowało siedlisko gdzie znajdował się dom mieszkalny oraz budynek gospodarczy zostało wykonane z siatki na słupkach stalowych i betonowym cokole ze stalową furtką i bramą wjazdową znajdującą się od strony południowo-wschodniej. W obrębie siedliska występuje nasadzenie w postaci drzew i krzewów, także wokół stawu.

Kotłownia zlokalizowana w centralnej części siedliska w bliskim sąsiedztwie domu mieszkalnego wykonana z pustaków betonowych, z betonową wylewką oraz żelbetonowym stropem. Powierzchnia zabudowy kotłowni wynosi 50 m². Kotłownia służyła do zapewnienia ciepła dla szklarni.

Rozmnażalnia zlokalizowana w centralnej części siedliska w bliskim sąsiedztwie budynku gospodarczego wykonana ze szklanych elementów na betonowym cokole, służyła do zapewnienia rozsad roślin hodowlanych w szklarniach. Powierzchnia zabudowy rozmnażalni wynosi 15 m².

Staw z betonowymi śluzami oraz roślinnością zarówno drzew jak i krzewów zlokalizowany w zachodniej części działki w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiącego zachodnią granicę działki strumyczku ma powierzchnię 10 arów.

Wartość rynkowa nieruchomości zabudowanej położonej w L. pod adresem L. nr 30 według stanu nieruchomości na dzień 17.03.2000 r. i według cen aktualnych wynosi 113 927 zł.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa i szacowania nieruchomości mgr inż. U. C. z dnia 25.06.2016 r. z załącznikami i opinie uzupełniającej z dnia 01.09.2016 r. oraz z dnia 20.12.2016 r. – k.163-219, 250-261, 280-288.

Po zawarciu związku małżeńskiego B. P. (1) i S. P. (1) nabyli na własność – na podstawie warunkowej umowy sprzedaży z dnia 31.07.1990r. i umowy o przeniesieniu własności nieruchomości zawartej tego samego dnia – nieruchomość w Z. przy ul. (...) objętą KW nr (...) składającą się z działek nr (...) o pow. 0,08 ha i nr (...) o pow. 0,07 ha. Strony podjęły wspólną decyzję o budowie domu jednorodzinnego na wymienionej nieruchomości.

Do budowy tego domu uczestnik najął murarza J. K. (2), który prowadził etap budowy fundamentów i I-szej kondygnacji ale tylko do momentu postawienia jednego stropu. Wcześniej uczestnik z pomocą M. K. wykonał wykop na fundamenty. Na etapie prac kierowanych przez J. K. (2) uczestnik pomagał też m.in. przy wykonywaniu prac przygotowawczych i pomocniczych, pracował przy murowaniu, zbrojeniu, docinaniu prętów i tynkowaniu, wożeniu materiału.

Budowę II-jej kondygnacji prowadził już sam uczestnik, natomiast dach był wybudowany przez najętych pracowników. Nadto przy budowie pomagał brat wnioskodawczynie Z. W. oraz T. Z., wynajęty był także J. C. do wykończenia klatki schodowej wewnątrz domu. Uczestnik osobiście płacił najętym pracownikom. Inwestycja ta została ukończona w 1995 r. i wówczas rodzina przeprowadziła się do tego domu.

Powyższa inwestycja była finansowana ze środków wspólnych, m.in. z przychodów z prowadzonej działalności uczestnika, matka wnioskodawczynie przekazała stronom kwotę 5 000 USD, za które zakupiony został materiał na budowę. Materiał ten był zgromadzony na działce w L. i uczestnik systematycznie dowoził go na budowę.

W chwili wprowadzenia się stron do tego domu był on wykończony jedynie częściowo tzn. wykończony był korytarz i schody, duży pokój, na piętrze trzy pokoje w których na podłodze był położony parkiet zaś ściany były w tych pokojach wymalowane.

Dowód:

- **wypis z rejestru gruntów z dnia 19.08.2014r. k. 12;**
- **wydruk KW nr (...) k. 19-24;**
- **decyzja o pozwoleniu na budowę z dnia 30 lipca 1990r. k. 30;**
- **zaświadczenie Burmistrza Miasta i Gminy Z. z dnia 12.04.2010r. k. 31;**
- **zaświadczenie Naczelnika Urzędu Skarbowego o uzyskanym dochodzie z dnia 04.05.2015r. k. 89;**
- **dokumentacja fotograficzna k. 88;**
- **kopia dokumentu ubezpieczenia (...) k. 32-33;**
- **zeznania świadka M. K. k. 79- 80;**
- **zeznania świadka W. W. (2) k. 80- 81;**
- **zeznania świadka E. L. k. 81-82;**
- **zeznania świadka Z. P. (1) k. 82;**
- **zeznania świadka M. M. (2) k. 95-96;**
- **zeznania świadka B. F. k. 96- 97;**
- **zeznania świadka Z. W. k. 97- 98;**
- **zeznania świadka T. Z. k. 114;**
- **zeznania świadka W. H. k. 127;**
- **zeznania świadka A. K. k. 129-130;**
- **zeznania J. K. (2) k. 132;**
- **zeznania świadka J. C. k. 132-133;**
- **zeznania świadka D. C. (1) k. 138-139;**
- **zeznania wnioskodawczynie B. P. k. 139 – 142, 306;**

- zeznania uczestnika S. P. k. 143 – 145, 309-310;

Częściami składowymi wymienionych działek nr (...) położonych w Z. na dzień 17.03.2000 r. tj. ustania wspólności majątkowej małżeńskiej B. P. (1) i S. P. (1) były: budynek mieszkalny, ogrodzenie wykonane z metalowych elementów na słupkach stalowych i betonowym cokole ze stalową furtką i bramą wjazdową od strony północnej a także nasadzenia w postaci szpaleru tui we wschodniej części działki.

Budynek mieszkalny posadowiony na nieruchomości w Z. przy ul. (...) jest to dom mieszkalny jednorodzinny, wolnostojący, dwukondygnacyjny, podpiwniczony o powierzchni użytkowej 123,1 m². W podpiwniczeniu znajdowały się garaż oraz pomieszczenia gospodarcze, na parterze, półpiętrze i piętrze budynku pomieszczenia mieszkalne tj. pokoje, kuchnia oraz pomieszczenia sanitarne.

Na dzień ustania małżeństwa stron stan domu stron w Z. obejmował fundamenty, ściany zewnętrzne i wewnętrzne, strop, schody wewnętrzne, dach tj. więźbę wraz z pokryciem i obróbkami blacharskimi oraz stolarkę okienną i drzwiową. W budynku brak było elewacji zewnętrznej oraz parapetów. Dach nie został ocieplony, brak było również podbitek pod dachem. Wykończenie budynku stanowiły wykończone pomieszczenia kuchni, pokoju, przedpokoju, łazienki i ubikacji na parterze. W jednym z pokoi oraz na klatce schodowej wykonana została boazeria. W pozostałych pokojach wykończenie stanowiły otynkowane ściany przygotowane pod malowanie. Łazienka na piętrze nie była wykończona. W ramach podłóża w pokojach i na klatce schodowej wykonany był parkiet drewniany, w dwóch pokojach na poziomie parteru wykonana była tylko wylewka pokryta wykładziną, w kuchni, łazience i ubikacji glazura, w garażu i pomieszczeniach gospodarczych na parterze wylewki betonowe pokryte linoleum. W budynku rozprowadzone były instalacje: elektryczna, wodno-kanalizacyjna, gazowa i centralnego ogrzewania, z czego C.O. wykonane było wadliwie. Przyłącza do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wykonane zostały w roku 2008.

Współczynnik zaawansowania robót określający stosunek kosztów wykonanych robót na dzień ustania małżeństwa stron do kosztów wykonania budynku w stanie docelowym wynosił 70%. Wartość budynku w stanie docelowym będzie miała wartość 276 403,83 zł. Stopień zużycia technicznego budynku na dzień ustania małżeństwa stron wynosił 5 %.

Wartość rynkowa gruntu obejmującego działki nr (...) wynosi na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej 37 740 zł.

Wartość rynkowa nieruchomości położonej w Z. w stanie zaawansowania prac na dzień ustania wspólności majątkowej i aktualnym poziomie cen przy stanie zaawansowania robót na poziomie 70% wynosi 204 804 zł.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa i szacowania nieruchomości mgr inż. U. C. z dnia 25.06.2016r z załącznikami i opinia uzupełniająca z dnia 01.09.2016r., z dnia 20.12.2016 r. – k.163-221, 250-261, 280-288;

Po ustaniu wspólności majątkowej wnioskodawczyni poczyniła remonty w domu w Z. m.in. wyremontowane zostały schody wejściowe na których położono tralki betonowe i balustradę, podbicia pod dachem, parapety zewnętrzne, szpalety wokół okien, na dużym balkonie zrobiono wylewkę i położono płytki a na wszystkich balkonach balustrady, wykonano odwodnienia wokół domu, została pomalowana blacha dachu, wyremontowano komin, zainstalowano piec C.O., położono panele podłogowe w jednym z pokoi, a w innym wykładzinę z izolacją odmalowano także ogrodzenie wokół domu. Wnioskodawczyni zakupiła także meble do dwóch pokoi oraz meble kuchenne. Do domu została doprowadzona kanalizacja i bieżąca woda (wcześniej wodę czerpano z przydomowej studni). Postawiono także na nieruchomości w Z. garaż blaszak. Prace te zostały sfinansowane ze środków pieniężnych wnioskodawczyni, z jej wynagrodzenia za pracę oraz pożyczek zaciągniętych przez nią w zakładzie pracy. Część prac sfinansowała także E. L. z mężem.

Dowód:

- zeznania wnioskodawczyni B. P. k. 139-142, 306;
- zeznania świadka E. L. k. 81-82;
- zeznania świadka M. M. (2) k. 95-96;
- zeznania świadka B. F. k. 96- 97;
- zeznania świadka Z. W. k. 97- 98;
- zeznania świadka M. P. (1) k. 98-99;
- dowody wpłaty KP (...) z dnia 31.10.2008 r., KP nr (...) z dnia 9.08.2011 r. k. 34;
- faktury VAT nr (...) z dnia 12.09.2000 r., nr (...) z dnia 30.05.2000 r., nr (...) z dnia 20.04.2000 r., (...) z dnia 3.10.2002r., nr (...) z dnia 31.08.2009 r., nr (...)z dnia 8.03.2002r., nr (...) z dnia 6.08.2009 r., nr (...) z dnia 12.02.2000 r. k. 35- 40;
- zaświadczenia ze (...) Szpitala im. (...) w T. z dnia 9.07.2014 r., Pracowniczej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej przy (...) Szpitalu im. (...) w T. z dnia 09.07.2014r. k. 41-42.

W trakcie trwania małżeństwa B. P. (1) i S. P. (1) pracowali. Wnioskodawczyni B. P. (1) po przeprowadzeniu się do L. jeszcze przez 3 lata pracowała zawodowo w Państwowym Domu Pomocy Społecznej w R., a następnie została zatrudniona jako pielęgniarka w (...) Szpitalu im. (...) w T..

Z kolei uczestnik S. P. (1) na początku małżeństwa pracował przez okres jednego roku w Zakładach (...) w T. na stanowisku spawacza. Także w trakcie małżeństwa uczestnik wyjechał do pracy sezonowej we Francji gdzie pracował przez 3 miesiące przy winobraniach. Rozpoczął też działalność gospodarczą pod firmą w ramach której prowadził hurtowy handel mięsem i jego przetworami, które sprzedawał na placu targowym R. w K.. Współwłaścicielem firmy był M. K.. W późniejszym czasie uczestnik działalność tę rozszerzył o sklep spożywczy w Z..

Dowód:

- zeznania wnioskodawczyni B. P. k. 139-142, 306;
- zeznania uczestnika S. P. k. 143 – 145, 309 - 310;
- zeznania świadka E. L. k. 81-82;
- zeznania świadka Z. P. (1) k. 82;
- zeznania świadka M. M. (2) k. 95-96;
- zeznania świadka B. F. k. 96- 97;
- zeznania świadka Z. W. k. 97- 98;
- zeznania świadka M. P. (1) k. 98-99;
- zeznania świadka T. Z. k. 114;
- zeznania świadka M. S. k. 128;

- zeznania świadka A. K. k. 129-130;

- zeznania świadka D. C. (1) k. 138-139.

W trakcie trwania związku małżeńskiego w okresie gdy rodzina mieszkała już w Z. uczestnik pożyczał znaczne sumy pieniężne u swoich znajomych. Pożyczki te były na rozwój hurtowni spożywczej, związane były też z powstałym zadłużeniem sklepu w Z., uczestnik zaczął mieć zaległości w zapłacie za towar, a także za czynsz najmu lokalu i energię. Były to zawsze pożyczki zawarte ustnie, a wnioskodawczyni nie była obecna przy wręczaniu pieniędzy. Ostatecznie, w większości pożyczki te nie zostały zwrócone przez żadną ze stron.

Strony nadto zawarły wspólnie umowę pożyczki w Banku Spółdzielczym w Z. na kwotę 20 000 zł z przeznaczeniem na budowę ogrodzenia w domu w Z.. Poręczycielką tej pożyczki była A. K. i to ona ostatecznie spłacała pożyczkę jako poręczycielka.

Dowód:

- zeznania świadka W. H. k. 127;

- zeznania świadka M. S. k. 128;

- zeznania świadka Z. K. k. 128;

- zeznania świadka A. K. k. 129-130;

- zeznania świadka D. C. (1) k. 138-139;

- notatka z (...) w K. Oddział w Z. k. 92.

W lutym 1998 r. S. P. (1) został zatrzymany przez Policję, a następnie tymczasowo aresztowany.

Jeszcze przed rozwodem wnioskodawczyni B. P. (1) działająca imieniem małoletnich dzieci E. i M. P. (1) wniosła przeciwko S. P. (1) pozew o alimenty na rzecz dzieci. Sąd Rejonowy w Brzesku wyrokiem z dnia 12.05.1998 r. w sprawie sygn. akt III RC 70/98 zasądził od S. P. (1) na rzecz małoletnich dzieci E. P. i M. P. (1) po 350 zł na rzecz każdego z nich tytułem alimentów płatnych do rąk matki małoletnich B. P. (1). Sąd Wojewódzki w Tarnowie wyrokiem z dnia 03.09.1998r. sygn. akt I Ca 252/98 oddalił apelację S. P. (1) od powyższego wyroku z dnia 12.05.1998 r. sygn. akt III RC 70/98 .

Wyrokiem z dnia 03.06.1998 r. sygn. akt II K 127/98 Sąd Rejonowy w Brzesku skazał S. P. (1) na karę łączną 2 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w okresie od bliżej nieustalonego miesiąca wiosny 1990 r. do miesiąca stycznia 1998 r. w miejscowości L. i Z. działając w warunkach przestępstwa ciągłego przemocą polegającą na biciu rękoma, groźeniu pobicie oraz poprzez podstępne wprowadzenie w błąd wielokrotnie doprowadził swoją małoletnią córkę E. P. do poddania się czynom nierządnym, przy czym część z nich miała miejsce przed ukończeniem przez wyżej wymienioną piętnastego roku życia, a także za to, że w dniu 28 stycznia 1998 r. spowodował u B. P. (1) powstanie obrażeń ciała w postaci podbiegnięć krwawych i bolesności klatki piersiowej w okolicy lewego łuku żeberowego co naruszyło czynność wskazanych narządów ciała na okres poniżej dni siedmiu.

Sąd Wojewódzki w Tarnowie sygn. akt II Ka 318/98 na skutek wniesionej apelacji wyrokiem z dnia 01.10.1998 r. zmienił powyższy wyrok w zaskarżonej części w ten sposób czyn przypisany oskarżonemu w ust. I wyroku zakwalifikował jako przestępstwo z art. 197 § 1 kk, art. 200 § 1 kk i art. 201 kk w zw. z art. 12 kk i art. 11 § 2 kk z tym, że w miejsce określenia „poddania się czynom nierządnym” przyjął określenie „poddania się obcowaniu płciowemu oraz innym czynnościom seksualnym”, jak również Sąd uchylił karę łączną orzeczoną w wyroku Sądu I instancji i wymierzył S. P. (1) nową karę łączną w rozmiarze 3 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Najwyższy w Warszawie – Izba Karna wyrokiem z dnia 17.12.1999 r. sygn. akt IV KKN 49/99 po rozpoznaniu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego S. P. (1) od wyroku Sądu Wojewódzkiego w Tarnowie z dnia 1.10.1998 r. sygn. II Ka 318/98 w pkt 1 oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną, a w pkt 2 obciążył skazanego S. P. (1) kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

Dowód:

- częściowo zeznania wnioskodawczyni B. P. k. 139-142, 306;

- zalegające w aktach Sądu Rejonowego w Brzesku sygn. akt II K 127/98 wyrok Sądu Rejonowego w Brzesku sygn. akt II K 127/98 z dnia 03.06.1998r., wyrok Sądu Wojewódzkiego w Tarnowie sygn. II Ka 318/98 z dnia 01.10.1998r., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.12.1999 r. sygn. akt IV KKN 49/99k. 279 - 280, 357, 437;

- zalegające w aktach Sądu Rejonowego w Brzesku sygn. akt III RC 70/98, wyrok Sądu Rejonowego w Brzesku z dnia 12.05.1998 r. oraz wyrok Sądu Wojewódzkiego w Tarnowie z dnia 03.09.1998r. sygn. akt I Ca 252/98 k. 68,102;

Małżeństwo B. P. (1) i S. P. (1) zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 15 grudnia 1999 r. sygn. akt I C 2/99 - z wyłącznej winy S. P. (1). Wyrok ten stał się prawomocny dnia 17 marca 2000 r. W punkcie II wyroku wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron E. P. ur. w 12.03.1982 r. i M. P. (1) ur. (...) Sąd powierzył występującej jako powódka w tamtej sprawie B. P. (1), zaś pozwanego S. P. (1) pozbawił władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi. W punkcie III wyroku Sąd zobowiązał strony do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dzieci i z tego tytułu zasądził od S. P. (1) alimenty w kwocie po 400 zł na każde dziecko, w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem SR w Brzesku z dnia 12 maja 1998 r. sygn. akt III RC 70/98. W punkcie IV wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałej części.

Na skutek wniesionych przez strony apelacji od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 17 marca 2000 r. sygn. akt I ACa 184/00 uchylił punkt drugi sentencji zaskarżonego wyroku w części odnoszącej się do córki stron E. P. i w tym zakresie postępowanie umorzył, zaś punkt IV zaskarżonego wyroku zmienił w ten sposób, że nakazał eksmisję S. P. (1) z budynku mieszkalnego położonego w Z. przy ul. (...).

Dowód:

odpis wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 15 grudnia 1999 r. sygn. akt I C 2/99 oraz odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17 marca 2000r. sygn. akt I ACa 184/00 – k. 8-10;

- zeznania wnioskodawczyni B. P. k.139-143, 306.

Obecnie wnioskodawczyni B. P. (1) mieszka w domu w Z. razem ze swoją matką W. W. (2), którą się opiekuje. Od 2012 r. mieszka w tym domu także córka E. L. oraz jej mąż S. L. i syn J.. Wnioskodawczyni nadal pracuje zawodowo jako pielęgniarka w (...) Szpitalu im. (...) w T., miesięcznie osiąga dochód w wysokości 2 100 zł netto. Wnioskodawczyni do sierpnia 2017r. będzie spłacać pożyczkę remontowo - budowlaną zaciągniętą w zakładowej kasie pożyczkowej w kwocie 10 000 zł., z miesięczną ratą w wysokości 270 zł., do końca 2017r. pożyczkę w kwocie 3 000 zł z miesięczną ratą w wysokości 130 zł.

Dowód:

- zeznania wnioskodawczyni B. P. – k. 139-143, 306.

Uczestnik S. P. (1) po rozwodzie mieszkał i pracował we W. i tam w 2000r. zawarł nowy związek małżeński z M. P. (2). Z tego związku ma dwie córki: 3,5-letnią M. P. (3) i kilku miesięczną B. P. (3). M. P. (2) z dziećmi mieszka w O.. Uczestnik obecnie choruje na nadciśnienie tętnicze i podejmuje wyłącznie prace dorywcze.

Dowód:

- zeznania uczestnika S. P. k. 143 – 145, 309-310.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dokumentów, fotografii, opinii biegłej sądowej, zeznań świadków oraz przesłuchania stron.

Dokumenty w postaci: wyroków Sądów, odpisów z ksiąg wieczystych, wypisów z rejestru gruntów, zaświadczeń i decyzji organów administracyjnych, aktów notarialnych jako dokumenty urzędowe stanowiły dowód tego, co zostało w nich stwierdzone.

Z kolei dokumenty w postaci: rachunków, faktur, pisma (...) S.A., oświadczenia, zdjęć fotograficznych, zaświadczeń dotyczących pożyczek, jako dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenia w nich zawarte.

Biegła z zakresu budownictwa i szacowania nieruchomości mgr inż. U. C. ustaliła wartość rynkową przedmiotowych nieruchomości gruntowych objętych podziałem majątku wspólnego, a to w Z. i w L.. Przy określaniu wartości nieruchomości biegła posługując się metodą porównawczą, wzięła pod uwagę wszystkie cechy rynkowe kształtujące tę wartość oraz przeprowadziła analizę rynku nieruchomości, uwzględniając uwarunkowania lokalizacyjne, przeznaczenie nieruchomości, powierzchnię działek, powierzchnię użytkową i stan techniczny budynków mieszkalnych, zastosowane rozwiązania architektoniczne. Biegła ustaliła wartość poszczególnych części składowych nieruchomości, a następnie ogólną wartość nieruchomości gruntowych według stanu na dzień 17.03.2000r. i według cen aktualnych. Sąd podzielił tą opinię biegłego sądowego U. C. albowiem jest na odpowiednim poziomie wiedzy fachowej, logiczna, została sporządzona rzetelnie, odpowiada na pytania zleczone przez Sąd i strony.

Istotne dla sprawy były zeznania wnioskodawczynie, uczestnika oraz świadków M. K., E. L., Z. P. (2), W. W. (2), M. M. (2), B. F., Z. W., M. P. (1), W. H., M. S., Z. K., A. K., J. K. (2), J. C., D. C. (2), T. Z. i w zakresie w jakim korespondowały z wyżej wymienionymi dowodami i wzajemnie ze sobą Sąd dał im wiarę.

Twierdzenia uczestnika S. P. (1) w zasadniczej części jego żądania a to w zakresie w jakim zarzucał że nieruchomość w L. nie wchodzi do majątku wspólnego nie znalazły potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym. Przede wszystkim przedmiotowa nieruchomość została przekazana uczestnikowi wbrew jego twierdzeniom nie na podstawie umowy darowizny, ale na podstawie umowy przekazania gospodarstwa rolnego i to już w trakcie trwania związku małżeńskiego z B. P. (1) tj. w dniu 18.05.1984 r. Z treści tej umowy, sporządzonej w formie aktu notarialnego wynika, że jej zawarcie nastąpiło w trybie ustawy z dnia 14.12.1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin, o czym będzie jeszcze mowa poniżej. Nieruchomość ta była także przedmiotem umowy sprzedaży z dnia 17.07.1989 r. (...), w której jako sprzedający figurują zarówno S. P. (1) jak i B. P. (3). Nieruchomość tę nabył wówczas M. K., który następnie umową z dnia 12.02.1991r. sprzedał na powrót S. P. (1) nabytą wcześniej od stron działkę ew. nr 274 - wszystko w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej. W KW nr (...) prowadzonej dla tej nieruchomości ujawnione jest prawo własności na rzecz S. P. (1) i B. P. (1) na prawach małżeńskiej wspólności ustawowej.

Zeznania wnioskodawczynie B. P. (1) w części także nie zasługiwały na wiarę. Nie znalazły potwierdzenia w materiale dowodowym twierdzenia wnioskodawczynie B. P. (1) co do przekazania jej przez matkę W. W. (2) kwoty 5 000 USD jako darowizny wyłącznie na jej rzecz. O ile sam fakt przekazania takiej kwoty na ręce wnioskodawczynie nie budzi wątpliwości w świetle zeznań świadków i uczestnika to jednak nie przedstawiła wnioskodawczynie w szczególności żadnego dokumentu potwierdzającego okoliczność, że powyższa kwota miała charakter darowizny uczynionej wyłącznie na jej rzecz. Z zeznań świadka W. W. (2) wynika, że bezpośrednim świadkiem przekazania tej kwoty była Z. P. (2), tymczasem ona sama zeznała, że fakt ten jest jej znany wyłącznie z relacji W. W. (2) i wnioskodawczynie. Z zeznań wnioskodawczynie i jej brata Z. W. wynika, że matka wnioskodawczynie wspierała finansowo małżeństwo w czasie gdy pomiędzy nimi panowała zgoda, wspólnie rozpoczęli budowę domu dla zapewnienia lepszych warunków

mieszkalnych całej rodziny, tam planowali wspólnie spędzić życie. Świadek Z. W. zeznał: „Miał to być chyba ich dom to mama dała”, zaś wnioskodawczyni: ”Mama dała mi te pieniądze, jakby było wszystko w porządku jakby on był dobrym mężem to dom byłby nasz”. W kontekście tych słów jawi się obraz, w którym pieniądze z darowizny miały służyć obojemu małżonkom.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że zeznania świadka W. W. (2) w zakresie w jakim przedstawiały jej rolę w finansowaniu inwestycji zainteresowanych Sąd uznał za stronicze. Świadek wyraźnie starała się wyolbrzymić te fakty twierdząc że uczestnik nie miał żadnych pieniędzy na budowę podczas gdy sama wnioskodawczyni zeznała, że uczestnik osiągał dochody z prowadzonej działalności i stanowiły one wkład w budowę domu.

W zasadzie wszyscy świadkowie zgodnie zeznali, że uczestnik S. P. (1) w trakcie małżeństwa z wnioskodawczynią pracował najpierw na gospodarstwie rolnym w L. gdzie prowadził uprawę warzyw na sprzedaż, a później podjął działalność gospodarczą w ramach której prowadził handel. Świadczyli nadto, że uczestnik był mocno zaangażowany przy budowie domu w Z., wykonywał nie tylko prace pomocnicze, ale też prowadził budowę drugiej kondygnacji, organizował pracowników, płacił im. Wprawdzie w zeznaniach tych zauważyć można wiele drobnych rozbieżności, świadkowie nie pamiętają szczegółów pewnych zdarzeń niemniej jest to zrozumiałe przez wzgląd na długi upływ czasu. W zasadniczych kwestiach zeznania te jednak korelują ze sobą, a przy tym w szczególności świadkowie M. M. (2), B. F., T. Z. czy J. K. (2) którzy podkreślali rolę uczestnika w budowie domu są to osoby obce dla stron a więc nie zaangażowane w spór. Wszystkie te okoliczności potwierdziła także sama wnioskodawczyni, a miały one istotne znaczenie przy ocenie wniosku o ustalenie nierównych udziałów.

Zeznania stron co do ich aktualnej sytuacji rodzinnej i finansowej Sąd ocenił jako szczerze i w pełni dał im wiarę.

Sąd rozważył, co następuje:

Wnioskodawczyni B. P. (1) wniosła o podział majątku wspólnego jej i uczestnika S. P. (1) podnosząc, że małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 15 grudnia 1999 r. sygn. akt I C 2/99 zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17.03.2000 r. sygn. akt I ACa 184/00. W trakcie małżeństwa strony pozostawały w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej.

Uczestnik poparł żądanie dokonania podziału majątku wspólnego stron.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie był fakt, że małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód i że w trakcie małżeństwa strony pozostały w ustroju małżeńskiej wspólności ustawowej.

Zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004 r Nr 162 poz. 1691) przepisy dotychczasowe tj. obowiązujące przed dniem 20 stycznia 2005 r., stosuje się do podziału majątku wspólnego małżonków, jeżeli wspólność majątkowa małżeńska ustala przed dniem wejścia ustawy w życie. Z taką sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, albowiem wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 15 grudnia 1999 r. sygn. akt I C 2/99 rozwiązane zostało małżeństwo stron. Orzeczenie stało się prawomocne w dniu 17.03.2000r. Ustanie małżeństwa wobec orzeczenia rozwodu, skutkuje ustaniem małżeńskiej wspólności ustawowej.

Od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, stosuje się przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych. Każdemu z małżonków przysługuje w takim wypadku prawo żądania podziału majątku wspólnego, o czym stanowi art. 210 kc w zw. z art. 42 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w brzmieniu sprzed nowelizacji.

W przedmiotowej sprawie z wnioskiem o podział majątku wspólnego wystąpiła wnioskodawczyni.

Majątkiem wspólnym objęte są przedmioty nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich, o czym stanowi art. 32 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego sprzed nowelizacji.

W niniejszej sprawie sporny między stronami był skład majątku wspólnego.

Wnioskodawczyni podała, że w trakcie małżeństwa z uczestnikiem zostały nabyte następujące nieruchomości – których wartość została oszacowana przez biegłego sądowego z zakresu budownictwa i szacowania nieruchomości mgr inż. U. C. – a to:

- nieruchomość położona w Z. przy ul. (...), składającą się z działek gruntowych nr (...) o łącznej powierzchni 0,15 ha zabudowanych budynkiem mieszkalnym objęta KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Brzesku o wartości 204 804 zł;

- nieruchomość położona w L. nr 30 obejmującą gospodarstwo rolne o powierzchni 1,76 ha (działka nr (...)) wraz z domem mieszkalnym objęta KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Brzesku, o wartości 113 927 zł.

Uczestnik nie kwestionował faktu, że nieruchomość w Z. składająca się z działek nr (...) stanowi majątek wspólny stron, co potwierdzał złożony do akt sprawy odpis KW nr (...). O budowie domu jednorodzinnego na wymienionej nieruchomości w trakcie małżeństwa zeznały strony, a także świadkowie. O fakcie tym świadczy także decyzja o pozwoleniu na budowę na przedmiotowej nieruchomości wydana na wniosek S. i B. P. (1).

Uczestnik nie godził się natomiast na ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi nieruchomość położona w L. składająca się z działki nr (...). Jak już wskazano powyżej przedmiotowa nieruchomość została przekazana uczestnikowi na podstawie umowy przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 18.05.1984r., tj. w trakcie trwania związku małżeńskiego z B. P. (1). Umowa przekazania gospodarstwa została zawarta w trybie ustawy z dnia 14.12.1982r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (tekst jedn. Dz.U. z 1989 r. Nr 24, poz. 133 ze zm.). Wyraźnego podkreślenia wymaga, że gospodarstwo rolne przekazane na podstawie przywołanej ustawy z dnia 14.12.1982 r. następcy pozostającemu w ustroju wspólności majątkowej wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków (tak uchwała SN z dnia 28 listopada 2012r. sygn. akt IIICZP 68/12). Charakter prawny umowy o przekazanie gospodarstwa rolnego zawartej na podstawie przywołanej ustawy nie pozwala na stosowanie do niej, także w drodze analogii, w zakresie w jakim kolidowałoby to z istotą i celami przekazania gospodarstwa rolnego następcy, przepisów dotyczących darowizny. Przekazane na jej podstawie gospodarstwo rolne nie jest więc objęte wyłączeniem z art. 33 pkt 2 k.r.o. i wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków pozostających w ustroju wspólności majątkowej, zgodnie z zawartą w art. 31 § 1 k.r.o. regułą nabywania praw do tego majątku (tak przywołana powyżej uchwała SN). Reasumując, skoro uczestnik nabył własność opisanej nieruchomości w czasie trwania małżeństwa z wnioskodawczynią i nie była to darowizna na wyłączną jego rzecz, to nieruchomość ta weszła w skład majątku wspólnego stron.

Zgodnie z powyższym Sąd zaliczył do majątku wspólnego stron nieruchomości wskazane przez wnioskodawczynię we wniosku.

Zgodnie z art. 567 § 1 kpc w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi.

§ 2. W razie sporu co do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym sąd może w tym przedmiocie orzec postanowieniem wstępnym.

§ 3. Do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, a zwłaszcza do odrębnego postępowania w sprawach wymienionych w paragrafie pierwszym stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku.

Udziały byłych małżonków w majątku wspólnym co do zasady są równe, czyli każdy z nich ma udział wynoszący 1/2 części, o czym mówi art. 43 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Zasada równości udziałów stanowi przejaw

równego traktowania małżonków oraz ich równouprawnienia w zakresie stosunków majątkowych, także po ustaniu małżeńskiej wspólności ustawowej. W pewnych jednak sytuacjach równość udziałów byłych małżonków może być postrzegana jako skrajnie niesprawiedliwa. Dlatego też z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustalenia odmiennej wielkości udziałów, a nawet pozbawienia współmałżonka udziału w majątku wspólnym, o czym stanowi art. 43 § 2 kro. Ustalenie nierównych udziałów stron zostało uzależnione od spełnienia dwóch przesłanek: (1) istnienia ważnych powodów przemawiających za odejściem od tej zasady oraz (2) różny stopień przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego. Obie wymienione przesłanki muszą być spełnione łącznie. Ustalenie, że występują ważne powody oraz stwierdzenie, w jakim stopniu każde z małżonków przyczyniło się do powstania majątku wspólnego, możliwe jest tylko w odniesieniu do okoliczności konkretnego stanu faktycznego.

Zgodnie z art. 27 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli.

Prawidłowe zaspokojenie potrzeb rodziny wymaga stworzenia i pomnażania majątku wspólnego, lecz i tu obowiązuje małżonków zasada przyczyniania się do powstania tego majątku "według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych". Może więc powstać sytuacja, w której majątek wspólny pochodzi wyłącznie lub w przeważającej części z dochodów jednego małżonka, drugi zaś małżonek ze względu na ograniczone możliwości zarobkowe lub niezdolność do pracy przyczynił się do powstania tego majątku w nieznacznym stopniu lub nie przyczynił się wcale, a mimo to brak będzie podstaw do zastosowania art. 43 § 2 kro. Artykuł 43 § 2 kro może mieć zastosowanie tylko w tych wypadkach, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynił się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych [por.: postanowienie SN z dnia 26 listopada 1973 r III CRN 227/73 OSNC 1974/11/189; z dnia 30 listopada 1972 r III CRN 235/72 OSNC 1973/10/174].

Należy też oddzielić kwestię zawinonego nieprzyczyniania się do powstania majątku wspólnego od winy rozkładu pożycia. Sam fakt przypisania jednemu z małżonków nawet wyłącznej winy w tym zakresie nie musi uzasadniać zmniejszenia należnego mu udziału w majątku wspólnym. Są to dwie odrębne płaszczyzny funkcjonowania związku małżeńskiego, a nierzadkie są sytuacje, gdy małżonek winny rozkładu pożycia w przeważającym stopniu przyczynił się do powstania majątku wspólnego.

Zatem za ważne uznane mogą być tylko takie powody, których doniosłość wynika z zasad współżycia społecznego (por.: postanowienie SN z dnia 28 kwietnia 1972 III CRN 626/71 LEX nr 7084).

W przedmiotowej sprawie wnioskodawczyni wniosła o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym poprzez przyjęcie, że udziały stron w majątku wspólnym wynoszą: wnioskodawczyni - 65% i uczestnika - 35%.

Uczestnik S. P. (1) wniósł o oddalenie wniosku o ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym.

W przedmiotowej sprawie zaistniała pierwsza z przesłanek ustalenia nierównych udziałów bowiem uczestnik dopuścił się przestępstwa wobec żony i córki niemniej nie wykazano, aby uczestnik w sposób rażący i uporczywy – a więc permanentnie i z nasileniem złej woli – nie przyczynił się do powstania majątku wspólnego. Wręcz przeciwnie, uczestnik angażował się w budowę nieruchomości w Z., na której pracował fizycznie i organizował robotników. Budowa tego domu była podyktowana chęcią poprawy warunków mieszkaniowych rodziny, uczestnik nie kierował się własnym interesem. Wcześniej rozbudował nieruchomość w L., na której postawił dwa duże namioty foliowe przeznaczone do uprawy warzyw przeznaczonych na sprzedaż.

Uczestnikowi nie można zarzucić tego, że trwonął zarobione pieniądze, trudno sobie wyobrazić, że wszystkie inwestycje poczynione w trakcie trwania małżeństwa przez strony mogły być poczynione głównie z wynagrodzenia za pracę wnioskodawczyni czy z pieniędzy które przekazała stronom matka wnioskodawczyni. Przyznać należy, że uczestnik zaciągnął pożyczki, których następnie nie spłacał. Prowadzący wówczas działalność gospodarczą uczestnik przestał

wywiązywać się z zobowiązań wobec swoich kontrahentów co pogłębiło niekorzystną sytuację finansową niemniej jednak działania uczestnika miały na celu polepszenie bytu rodziny.

Stąd mając powyższe na uwadze Sąd ustalił, że udziały w majątku wspólnym wnioskodawczyni B. P. (1) i uczestnika S. P. (1) są równe i wynoszą po 1/2 i orzekł na podstawie wyżej powołanych przepisów jak w pkt II postanowienia, jednocześnie oddalając wniosek wnioskodawczyni o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym - pkt III postanowienia.

Byli małżonkowie mogą wyjść ze wspólności poprzez: fizyczny podział składników majątku wspólnego; przyznanie całego majątku jednemu z nich ze spłatą na rzecz drugiego lub też poprzez sprzedaż majątku i podział uzyskanych w ten sposób pieniędzy. Jeżeli strony złożą wniosek o zgodny podział majątku, to sąd winien ten wniosek uwzględnić. W braku zgodnego wniosku Sąd dokonuje podziału uwzględniając propozycje stron.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawczyni od samego początku wносиła o przyznanie jej na wyłączną własność nieruchomości położonej w Z. przy ul. (...) składającej się z działek gruntowych nr (...) o łącznej powierzchni 0,15 ha zabudowanych budynkiem mieszkalnym objętej KW nr (...). Uczestnik poparł żądanie wniosku w tym zakresie. Wnioskodawczyni B. P. (1) zamieszkuje w wymienionej nieruchomości na stałe, zaś uczestnik nie przebywa tam już od kilkunastu lat, swoje życie koncentruje na nowej rodzinie. W konsekwencji w pełni zasadnym było przyznanie wymienionej nieruchomości wnioskodawczyni i tak też Sąd orzekł.

Dalej wnioskodawczyni wносиła o przyznanie na wyłączną własność uczestnika własność nieruchomości położonej w L. nr 30 obejmującą gospodarstwo rolne o powierzchni 1,76 ha (działka nr (...)) wraz z domem mieszkalnym objęta KW nr (...). Uczestnik nie wypowiedział się w tym zakresie co do proponowanego sposobu podziału bowiem w toku postępowania konsekwentnie twierdził, że nieruchomość ta nie wchodzi w skład majątku wspólnego stron. Sąd wziął pod uwagę, że wnioskodawczyni B. P. (1) od wielu lat nie interesuje się nieruchomością w L., nie jeździ tam, jest to rodzinna nieruchomość uczestnika i dlatego uzasadnione było jej przyznanie na wyłączną własność uczestnika.

Jeżeli podział majątku wspólnego następuje na mocy orzeczenia sądu, wartość poszczególnych udziałów winna być wyrówna poprzez dopłaty pieniężne, o czym stanowi art. 212 § 1 kc w zw. z art. 46 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w brzmieniu sprzed nowelizacji i w zw. z art. 1035 kc.

Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy, wnioskodawczyni otrzymała „fizycznie” nieruchomość w Z. czyli majątek o wartości 204 804 zł. Z kolei uczestnik otrzymał „fizycznie” nieruchomość w L. o wartości 113 927 zł. Skoro łączna wartość majątku wspólnego zgromadzonego przez strony na dzień 17.03.2000 r wynosiła 318,731 zł, to przy równych udziałach każda ze stron winna otrzymać majątek o wartości 159 365,50 zł, a wnioskodawczyni otrzymała majątek o wartości wyższej o 45 438,50 zł. Wobec powyższego Sąd zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika dopłatę w wymienionej kwocie tj. 45 438,50 zł.

Zgodnie z art. 212 § 3 w zw. z art. 46 kro i art. 1035 kc, jeżeli ustalona została dopłata, Sąd winien oznaczyć termin i sposób jej uiszczenia, wysokość odsetek, a w razie potrzeby także sposób jej zabezpieczenia. Spłata może być rozłożona maksymalnie na okres dziesięciu lat.

Sama istota spłaty, dopłaty czy zwrotu nakładów wskazuje na to, że termin i sposób rozłożenia na raty zależy od sytuacji materialnej zarówno byłego małżonka obciążonego spłatami, jak i byłego małżonka uprawnionego do spłat, które to okoliczności sąd winien zbadać i rozważyć.

Ustalając wysokość i termin poszczególnych rat, Sąd brał pod uwagę obecnie dobrą sytuację finansową wnioskodawczyni, która miesięcznie osiąga wynagrodzenie rzędu 2 100 zł netto i nie ma nikogo na utrzymaniu. Z kolei uczestnik założył nową rodzinę i ma dwójkę małoletnich dzieci.

Wobec powyższego Sąd rozłożył płatność kwoty zasądzonej od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika wynoszącej 45 438,50 zł na cztery raty płatne: pierwsza rata w kwocie 11 359 zł płatna w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się

postanowienia w sprawie, druga rata w kwocie 11 359 zł płatna w terminie 12 miesięcy od terminu płatności pierwszej raty, trzecia rata w kwocie 11 359 zł płatna w terminie 24 miesięcy od terminu płatności pierwszej raty, czwarta rata w kwocie 11 361,50 zł płatna w terminie 36 miesięcy od terminu płatności pierwszej raty z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

Wnioskodawczyni wносиła o rozłożenie spłaty na co najmniej pięć lat, jednak w ocenie Sądu ma ona możliwość odłożenia miesięcznie nawet ok. 1 000 zł co w ciągu 12 miesięcy daje kwotę 12 000 zł, a więc kwotę wystarczającą na zapłatę drugiej raty. Jeśli chodzi o pierwszą ratę płatną w ciągu 2 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia, to wnioskodawczyni wiedziała o toczącym się postępowaniu, zatem mogła poczynić oszczędności jeszcze w trakcie jego trwania tym bardziej, że systematycznie zaciąga pożyczki z zakładowej pracy na czynione remonty, a obecnie dom w Z. jest w dobrym stanie i na razie nie wymaga koniecznych remontów. Raty obecnych zobowiązań nie są wysokie, przy czym od sierpnia będzie to tylko 130 zł i tę pożyczkę wnioskodawczyni spłaci z końcem bieżącego roku. W ocenie Sądu, poszczególne okresy płatności rat zostały określone w sposób realnie umożliwiający wnioskodawczyni zgromadzenie odpowiednich funduszy, a z drugiej strony w sposób pozwalający wnioskodawczyni na szybkie pozyskanie wsparcia finansowego.

Odnosząc się jeszcze na koniec do żądania wnioskodawczyni, aby uwzględnić przy szacowaniu nieruchomości w Z. kwoty 5 000 USD jako stanowiącą jej majątek osobisty w wyniku uzyskanej darowizny stwierdzić należy że nie był on zasadny. Pomimo, że wnioskodawczyni nie wносиła o rozliczenie nakładów z majątku osobiste na majątek wspólny, to w istocie do tego sprowadzało się żądanie w tym zakresie. Jak już wskazano powyżej, zasadą jest, że przedmioty nabyte w trakcie związku małżeńskiego wchodzi do majątku wspólnego, o ile małżonkowie pozostają we wspólności majątkowej. Sama tylko okoliczność, że stroną umowy był jeden z małżonków nie uzasadnia odstępstwa od powyższej reguły, a wyjątki od niej określa wyczerpująco art. 33 kro. Zgodnie z art. 33 pkt 2 kro przedmioty majątkowe nabyte przez darowiznę należą do majątku osobistego obdarowanego małżonka, chyba że darczyńca postanowił inaczej. W niniejszej sprawie wnioskodawczyni nie wykazała zgodnie z dyspozycją art. 6 kc, że środki pieniężne w kwocie 5 000 USD zostały nabyte jako darowizna tylko na jej rzecz, z postępowania dowodowego wynikało natomiast, że wolą darczyńcy było obdarowanie obojga małżonków. Dodatkowo, wnioskodawczyni działająca przez profesjonalnego pełnomocnika nie zgłaszała w tym zakresie zarzutów do wydanej opinii biegłego ani też w późniejszym toku postępowania.

Od 1993 r. w dziale IV KW nr (...) obejmującym działkę nr (...) położoną w L. wpisana jest hipoteka umowna kaucyjną w kwocie 30 000 zł na rzecz Przedsiębiorstwa (...) w T.. (...) S.A. jest następcą prawnym Przedsiębiorstwa (...) w T.. Zadłużenie zostało spłacone, gdyż z pisma (...) S.A. z dnia 4.05.2017 r. wynika, że aktualnie spółka (...) S.A. nie posiada wymagalnych wierzytelności wobec firmy (...). Hipoteka nie została jednak wykreślona.

Sąd postanowił nakazać pobrać od wnioskodawczyni na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Brzesku kwotę 214,50 zł tytułem brakującej części wynagrodzenia biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości, a od uczestnika na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Brzesku kwotę 485,80 zł tytułem wynagrodzenia biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości oraz wydatków na koszty zwrotu podróży świadka.

Wartość przedmiotu postępowania Sąd ustalił na kwotę 318 731 zł.

W tym stanie rzeczy na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z art. 520 § 1 kpc mając na uwadze to, że strony postępowanie nieprocesowego co do zasady ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Tym samym Sąd oddalił wniosek wnioskodawczyni i wniosek uczestnika o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

SSR Stanisław Kostrzewa